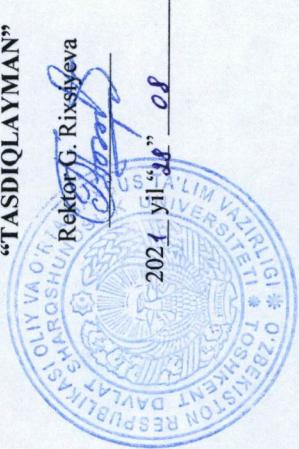

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

TOSHKENT DAVLAT SHARQSHUNOSLIK UNIVERSITETI

Qo'shimcha adabiyotlar	
1.	Mirziyoyev Sh. "Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birlgilikda barpo etaniz". -T.: "O'zbekiston", 2017, 56 bet.
2.	Mirziyoyev Sh. "Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi". -T.: "O'zbekiston", 2017, 48 bet.
3.	Muxtarov T., Xodjaeva N. Hayuno-tekhnicheskiy perzvod (uchebnoe posobie). TawshIB, 2015.
4.	Ochillov E. Bradiy tarjima masalalar. O'quv qo'llamna. – Toshkent: TDSHI, 2014.
5.	Hamidov X.X. O'zbekchadan turkchaga nashriy tarjima muammolari. – Toshkent: ToshDShI, 2014. – 148 b.
6.	Hamidov X.X. Maqol va idiomalar tarjimasi muammolari. – Toshkent: ToshDShI, 2017.-128 b.
7.	Hamidov X., "O'zbek-turk tarjimachiligining dolzarb muammolari (1991-2017 yillar)". 1-qism. Abdulla Qodiriy asarlari turk tilida. – T., 2019. – 128 b.
	Axborot manbalari
1.	http://www.ziyo-net.uz
2.	http://www.kutubxonauz .
7.	O'quv dasturi "Tarjimashunoslik va xalqaro jurnalistikा" kafedraida ishlab chiqilgan va 2021-yil " <u>17</u> <u>08</u> " dagi " <u>1</u> " - sonli bayonnomasи bilan ma'qullangan.
	O'quv dasturi Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti Kengashining 2021 - yil " <u>16</u> " <u>08</u> " dagi " <u>1</u> " - sonli bayoni bilan tasdqilangan.
8.	Fan/modul uchun mas'ullari:
	Ph.D. X.X.Xomidov – Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti, "Tarjimashunoslik va xalqaro jurnalistikा" kafedrasi dotsent
	Ph.D. D.A.Mubarakova – Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti, "Tarjimashunoslik va xalqaro jurnalistikा" kafedrasi o'qituvchisi.
9.	Taqrizchilar:
	Ph.D. N.B.Xodjayeva. – Toshkent davlat sharqshunoslik instituti "Tarjimashunoslik va xalqaro jurnalistikा" kafedrasi mudiri F.f.n. E. Z.Ochillov- O'ZR FA O'zbek tili, adabiyoti va folklori instituti katta ilmiy xodimi, dotsent

Bilim sohasi: 200 000-San'at va gumanitar fanlar

Ta'lim sohasi:

230 000 - Tillar

Mutaxassisliklar:

70230201 - Qiyosiy tilshunoslik, lingvistik
tarjimashunoslik (sharq tillari bo'yicha)
70230202 - Sinxron tarjima (sharq tillari bo'yicha)

- O'quv adabiyotlar tarjima nashrlari tahriri.
 - Badiiy tarjima nashrlari tahriri.
 - Ilmiy tajima nashrlari tahriri.
 - Sarlavhalat tahriri
- Amaliy mashg'ulotlar multimedya qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akadem guruhga bir o'qituvchi tomonidan o'kazilishi lozim. Mashg'ulotlar interfaol usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.

Kurs ishi mavzulari

- Ilmiy matnlar tarjimasining o'ziga xos xususiyatlari
- Sharq tilidan o'zbekchaga matn tarjimasida frazeologik birliliklarning berilishi
- Sharq tilidan o'zbekchaga matn tajimasida maqol va matallarning berilishi
- O'zbek tilidan sharq tiliga matn tajimasida maqol va matallarning berilishi
- Sharq tilidan o'zbekchaga va o'zbekchadan turkchaga tarjimada "soxta ekvivalentlar"ning berilishi
- Abdulla Qodiriy romanlarining sharq tilidagi tajimalarida muallif uslubining qayta yaratilishi
- Odil Yoqubov asarining sharq tillariga qilingan tarjimalarida frazeologizmlarning berilishi.
- Badiiy matn tajimasi. Umar Sayfiddinning "Farmon" hikoyasining o'zbek tiliga tajimasi tahlili
- R.N.Guntekin asarları uslubini qayta yaratishda tajimomning so'z tanlash mahorati
- Yashar Kamolning "Ararat afsonasi" romanidagi miliy xos so'zlarning tarjimada berilishi.

IV. Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

- Sharq tillaridagi badiiy asarlardan birini tajima qilish.
- Sharq tillaridagi ilmiy maqolalarni tajima qilish.
- Olib borilayotgan ilmiy tadqiqot mavzusiga oid maxsus adabiyotni tajima qilish.
- Ilmiy tadqiqot mavzusi doirasidagi terminlarning qisqacha izohli lug'atini tuzish.
- Ilmiy tadqiqotga manba qilib olingan tarjima asarlarini tahlil qilish.
- Badiiy asar tajimasing tahriri.
- O'quv qo'llama tajimasing tahriri.
- Ilmiy asar tajimasining tahriri.
- Tarjiva variantlarining qiyosi.
- Ilmiy uslubining o'ziga xos xususiyatlari.

Fan/modul kodи	O'quv yili	Semestr	ECTS - Kredittar
MTT110	2021-2022	1,2,3	4,4,2
Fan/modul turi	Ta'lim tili	Hafsdagi dars soatari	
Majburiy	O'zbek	4,4,2	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)
	Matn tarjimasi va tahriri	150	Jami yuklama (soat)
2.	I. Fanning mazmuni Fanni o'qitishdan maqsad – magistrant-talabalarga publisistik, badiiy va ilmiy matnlarni tarjima qilish texnikasini o'rgatish, tarjima sifatini qiyoslab aniqlash, tarjima matnni tahrir qilish haqida fundamental bilmlar berishdan iborat.		
	Fanning vazifasi – magistrant-talabalarni nazariy bilimlar, amaliy ko'nikmalar va tarjima jarayonlariga uslubiy yondashuv hamda ilmiy dunyoqarashini shakllantirish, magistrantlarda mazkur fan yo'nalishida amaliy ko'nikmalarini shakllantirish, zamонави таримачлилкда таримон этикаси ва муаллиф oldidagi huquq va burchlarini aniq anglay olish, tarjima metodlarini o'quv jarayonida tadbiq eta olish ko'nikmalarini shakllantirish, tarjima jarayoni, Publisistik, badiiy, ilmiy matnlarni tarjima qilish texnikasi, matn ustida ishlashning nazariy va metodologik asoslari, muharrirlik faoliyat, muharrirlik huquqari, tarjima matnnini tahrir qilish, musahihlik belgilari, tahrir tahilining o'ziga xos xususiyatlari, tahriring mantiqiy astolari, mantiqiy xato turrlari, tahrirni baholash mezonlari, muharrirning tarjima matni leksikasi va sintaktik konstruksiyalarini ustida ishlashi, muharrirming matnning uslubiy va estetik jihatini baholash mezonlari masalalarni tadqiq etishidan iborat.		
	II. Asosiy nazariy qism (ma'rza mashg'ulotlari)		
	II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:		
	1-mavzu. "Matn tarjimasi va tahriri" fanning mazmuni, predmeti va metodi.		
	"Matn tarjimasi va tahriri" fanning obekti, predmeti, maqsadi va vazifalari. Tarjima jarayoni va tarjimon vazifalari. Matn matnlarni tarjima qilish texnikasi. Muharrirlikning faoliyat turi sifatida shakllanishi. Matn ustida ishlash. Tahrir – ijodiy faoliyat sifatida. Mainlarni tahrir qilish jarayoni. Tarjima va tahrir metodlari. Muharrirlik huquqlari.		
	II.II. Fanining mazmuni, predmeti		
	1. Matn tarjimasi va tahriri		
	1-mavzu. "Matn tarjimasi va tahriri" fanning mazmuni, predmeti		
	va metodi.		
	"Matn tarjimasi va tahriri" fanning obekti, predmeti, maqsadi va vazifalari. Tarjima jarayoni va tarjimon vazifalari. Matn matnlarni tarjima qilish texnikasi. Muharrirlikning faoliyat turi sifatida shakllanishi. Matn ustida ishlash. Tahrir – ijodiy faoliyat sifatida. Mainlarni tahrir qilish jarayoni. Tarjima va tahrir metodlari. Muharrirlik huquqlari.		
	2-mavzu. Publisistik matnlar tarjimasi.		
	Publisistik uslubning o'ziga xos jihatlari va uning boshqa uslublardan farqi. Publisistik uslub: notiqlik san'ati va og'zaki nutq, esse, maqola tushunchalari. Publisistik mainlarda logoepistema, so'z o'yini, stilistik tropolar va boshqa implisit ifoda vositalari. Publisistik mainlarda lisoniy, struktural-		

21. O'quv adabiyotlar tarjima nashrlari tahriri.
22. Badiiy tarjima nashrlari tahriri.
23. Ilmiy tarjima nashrlari tahriri.
24. Sarlavhalar tahriri.
Amaliy mashg'ulotlar multimedya qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akadem guruhga bir o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi lozim. Mashg'ulotlar interfaol usullar yordamida o'tlishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.
Kurs ishi mavzulari
1. Ilmiy matnlar tarjimasining o'ziga xos xususiyatlari
2. Sharq tilidan o'zbekchaga matn tarjimasida frazeologik birlilikning berilishi
3. Sharq tilidan o'zbekchaga matn tarjimasida maqol va matallarning berilishi
4. O'zbek tilidan sharq tiliga matn tarjimasida maqol va matallarning berilishi
5. Sharq tilidan o'zbekchaga va o'zbekchadan turkchaga tarjimada "soxta ekvivalentlar"ning berilishi
6. Abdulla Qodiriy romanlarining sharq tilidagi tarjimalarida mualif uslubining qayta yaratilishi
7. Odil Yoqubov asarining sharq tillariga qilingan tarjimalarida frazeologizmlarning berilishi.
8. Badiiy matn tarjimasi. Umar Sayfiddinming "Farmon" hikoyasining o'zbek tiliga tarjimasi tahlili
9. R.N.Guntexin asarlari uslubini qayta yaratishda tarjimoming so'z tanlash mahorati
10. Yashar Kamolning "Ararat afgonasi" romanidagi milliy xos so'zlarining tarjimasda berilishi.
IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar
Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:
1. Sharq tillaridagi badiiy asarlardan birini tarjima qilish.
2. Sharq tillaridagi ilmiy maqolalarni tarjima qilish.
3. Olib borilayotgan ilmiy tadqiqot mavzusiga oid maxsus addabiyotni tarjima qilish.
4. Ilmiy tadqiqot mavzusi doirasidagi terminlarning qisqacha izohli lug'atini tuzish.
5. Ilmiy tadqiqotga manba qilib olingan tarjima asarlarni tahlil qilish.
6. Badiiy asar tajimasining tahriri.
7. O'quv qo'llama tajimasining tahriri.
8. Ilmiy asar tajimasining tahriri.
9. Tarjiva variantlarning qiyosi.
10. Ilmiy uslubning o'ziga xos xususiyatlari.

mazmuniy xususiyatlar va tarjima qiyinchiliklari. Ijtimoiy-siyosiy terminlar va ularning tarjimasi.

3-mavzu. Publisistikaga oid matnlarning lisoniy xususiyatlari

Leksik xususiyatlar – siyosiy va ijtimoiy terminlar, ommaviy axborot vostalariga xos turg'un iboralar, so'z birligmalar, qisqartirmalar (abbreviatura), kliche va neologizmlar. Grammatik xususiyatlar – Publisistik matnlarda o'zbek va sharq tillaridagi gaplarning so'z tartibi va qo'shma gap muammolar, ularni tarjimada bartaraf etish masalalari. Matndagi grammatic qonuniyatlar.

4-mavzu. Badiiy matnlar tarjimasi

Badiiy tarjima tushunchasi. Badiiy tarjimaning boshqa turdağı tarjimalardan farqi. Badiiy tarjimaning struktur, mazmuniy va emotsional-baholash xususiyatlari. "Badiiy tarjima" va "badiiy asarlar tarjimasi" tushunchalarining farqi. Badiiy tarjimaning she'riy va nasriy turlari. Badiiy matnni tushunish masalalari. Badiiy matnlarning janriy, uslubiy va vazifasiga ko'ra farqlari. Matnlarning turlari. Matnlarning belgilari. Badiiy matn tushunchasi.

5-mavzu. Badiiy tarjima jarayoni va tarjimon vazifalari

Tarjima – ijodiy faoliyat sohasi. Tarjimonning tarjima matnini yaratish ustida harakatlari. Badiiy asar tarjimonlariga qo'yildigan talablar. Badiiy asarlar tarjimasida ekvivalentlik va adekvatlik. Asliyat va tarjima o'rtaсидаги muvozanat turlari. Funksional muvozanat. Mazmuniy muvozanat. Strukturaviy muvozanat.

6-mavzu. Leksik birliklar tarjimasi

Tarjimada leksik birliklarni talqin etish. Sinonimik vostilar tarjimasi. Personajlar nutqi tasviri va tarjimasi. Obrazli lisoniy vostilar tarjimasi. O'xshatishlar, metaforalar tarjimasi. Frazeologik birliklarning tarjimada berilishi. Komparativ frazeologik birliklar tarjimasi. Milliy xususiyatlari frazeologik birliklar tarjimasi. Realiyalar tarjimasi.

7-mavzu. Ilmiy matnlar tarjimasi

Ilmiy matnlarda terminlar tarjimasi. Ilmiy maqolalar tarjimasi. Dissertatiyalar tarjimasi. Monografiya tarjimasi. O'quv adabiyotlari tarjimasi. Termin va kontekstning o'zaro bog'liqligi. Terminlarni tarjima qilish usullari. Annotatsiyalar tarjimasi.

8-mavzu. Ilmiy matnlarning tarjimasiga qo'yildigan talablar

Ilmiy uslub va uning o'ziga xos jihatari. Uning boshqa uslublardan farqi. Ilmiy adabiyotlardagi neologizmlar. Ilmiy matnlarda qisqartma, o'ichov, vazn biriklari tizimi va ularning tarjimada berilishi.

9-mavzu. Tarjima matnlari tahririning nazariy va metodologik asoslari.

Matn ustida ishlasning nazariy va metodologik asoslari. Matn ustida ishlasning umumiy qoidalari. Turi matnlar tahririning o'ziga xos jihatari. Muallif matni tushunchasi. Tarjima bilan tanishish. Tarjima matnini tahrir qilish. Musahihlik belgilari. Harflarni tahrir qilish belgilari. Satr boshi va shriftlarni ajratish belgilari. Texnik kamchiliklarni tuzatish belgilari. Sarlavhalar tafsiri.

10-mavzu. Tahrir haqida umumiy tushuncha

Tahrir tahsilii haqida umumiy tushuncha. Tahrir tahlilining o'ziga xos xususiyatlari. Tahrirning mantiqiy asoslari. Mantiqiy xato turlari. Mantiqiy tushunchalar qiyosi. Ma'nodagi xatolarni bartaraf etish.

11-mavzu. Tahrirni baholash mezonlari

Tahrirni baholash mezonlari. Muharrirning tarjima matni leksikasi ustida ishlashi. Leksik muvoqiflik muammosi. So'z tanish. Ko'p ma'noli, omonim, antonim, sinonim so'zlarni qo'llashdagi xatolar. Dialektizmlat, so'zlashuv tili, terminlar kasbga oid so'zlar. Jargonlar va b. chegaralangan leksikadan stilistik foydalanish. So'z turkumlari shakkilardan foydalanishga nisbatan muharrirning bahosi. Muharrirning sintaktik konstruksiylar ustida ishlashi. Matning uslubiy va estetik jihatini baholash mezonni.

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsya etiladi:

1. Turli matnlarni tarjima qilish texnikasi.
2. Matn ustida ishlash.
3. Publisistik matnlar tarjimasi ustida ishlash.
4. Ijtimoiy-siyosiy terminlar va ularning tarjimasi.
5. Badiiy matnlar tarjimasi ustida ishlash.
6. Badiiy vostitalarni tarjima qilish masalasi.
7. Tarjimada leksik birliklarni talqin etish.
8. Ilmiy matnlar tarjimasi ustida ishlash.
9. Ilmiy uslub va uning o'ziga xos jihatlari.
10. Ilmiy maqolalar tarjimasi.
11. Matn ustida ishlasning nazariy va metodologik asoslari.
12. Tarjima matnini tahrir qilish.
13. Musahihlik belgilari.
14. Tahrir tahtiilming o'ziga xos xususiyatlari.
15. Tahrirning mantiqiy asoslari.
16. Ma'nodagi xatolarni bartaraf etish.
17. Tahrirni baholash mezonlari.
18. Tarjima matni leksikasi ustida ishslash.
19. Sintaktik konstruksiylar ustida ishslash.
20. Tropiar va uslubiy shakillar.